

Verhalen geschreven door onze leden

• Een merkwaardige weddenschap

Misschien is 1648 wel het belangrijkste jaar in de vaderlandse geschiedenis. In dat jaar is in de Duitse stad Munster een einde gekomen aan de vredesbesprekingen tussen ons land en Spanje. De Vrede van Munster betekende de internationale erkenning van de Republiek der Verenigde Nederlanden. De communicatie van toen was weliswaar niet te vergelijken met die van tegenwoordig, maar belangrijke internationale ontwikkelingen bereikten de gewone burger wel via krantjes, pamfletten en mondelinge berichten.

Het sluiten van de Vrede van Munster 1648

Ook Wageningen bleef niet van nieuws uit het buitenland verstoken. Dat blijkt in 1646 als twee Wageningse burgers, Laurens Cosijn en Adriaen Jacobssoon, een gokje wagen op het tijdstip van de ophanden zijnde vrede. Waarover ging die weddenschap? Jacobssoon stelde dat de vrede met Spanje op 1 mei 1647 nog niet gepubliceerd zou zijn en Cosijn beweerde dat de vrede al vóór die datum zou zijn afgekondigd. Als laatstgenoemde zou verliezen moest hij van Jacobssoon een partij boter van 295 pond tegen een totaalprijs van f 169 afnemen. Kennelijk was dat een (veel) te hoge prijs anders zou er geen sprake van een tegenprestatie zijn. Dat lijkt wel zo als we bedenken dat de koopkracht van dat bedrag, gerekend naar onze tijd, € 2.052 zou zijn. De prestatie die Jacobssoon bij verlies daartegenover zou moeten stellen, was dat hij de partij boter gratis aan Cosijn zou leveren.

Wij eenentwintigste-eeuwers weten dat Adriaan Jacobssoon de weddenschap heeft gewonnen. De vrede van Munster is immers pas in januari 1648 beklonken.

We kunnen ons de gang van zaken rond deze merkwaardige weddenschap als volgt voorstellen. Cosijn en Jacobssoon, vermoedelijk kooplieden, hadden een deal gemaakt over de verkoop van een partij boter. De koper, Cosijn in dit geval, had zelfs al een voorschot op de koopsom betaald. Om niet meer te achterhalen redenen besloten zij, aanhakend bij de actualiteit, de overeenkomst van koop en verkoop om te zetten in een weddenschap. Toen de verliezer niet aan verplichtingen kon of wilde voldoen, zocht de winnaar zijn recht bij de Wageningse rechtbank. Tegenwoordig zou dat niet meer kunnen. De voldoening van vorderingen uit weddenschappen kan niet via de rechter worden afgedwongen. **Kees Gast (september 2016)**